

τσακίδια

τσακίδια, τα, ουσ. [από το θέμα του ρ. τσακίζω + κατάλ. -ίδια], αναφέρεται πάντα σύνθετη. (Ακολουθούν 12 φρ.)·

- *α στα τσακίδια!* ή *άι στα τσακίδια!* κατάρα με την οποία στέλνουμε κάποιον εκεί όπου τσακίζεται κανείς, γκρεμίσου, γκρεμοτσακίσου, χάσου, στο διάβολο. Πολλές φορές, της φρ. προτάσσεται το *βρε* ή το *ρε*: «βρε, άι στα τσακίδια, που ήρθες πρωί πρωί να μου κάνεις παρατηρήσεις!»· βλ. και φρ. *α στο διάβολο!* λ. διάβολος·

- *άσ' τα να πάνε στα τσακίδια!* απάντηση αποκαρδιωμένου ανθρώπου από τη ζωή του ή από την κακή πορεία των εργασιών του σε άτομο που τον ρωτάει από ενδιαφέρον *πώς πας* ή *πώς πάει* ή *πώς τα πας* ή *πώς πάνε τα πράγματα*, και έχει την έννοια πως τα πράγματα δεν πάνε καθόλου καλά και ούτε υπάρχει περίπτωση να διορθωθούν. Συνών. *άσ' τα να πάνε στ' ανάθεμα!* / *άσ' τα να πάνε στα κομμάτια!* / *άσ' τα να πάνε στην οργή!* / *άσ' τα να πάνε στο δαίμονα!* / *άσ' τα να πάνε στο διάβολο!* / *άσ' τα να πάνε στον κόρακα(!)*·

- *άσ' το να πάει στα τσακίδια!* μην το υπολογίζεις, βγάλ' το από το νου σου, διάγραψε το: «αφού βλέπεις πως το μαγνητόφωνο είναι για πέταμα, άσ' το να πάει στα τσακίδια!». Συνών. *άσ' το να πάει στ' ανάθεμα!* / *άσ' το να πάει στα κομμάτια!* / *άσ' το να πάει στην οργή!* / *άσ' το να πάει στο δαίμονα!* / *άσ' το να πάει στο διάβολο!* / *άσ' το να πάει στον κόρακα(!)*·

- *άσ' τον να πάει στα τσακίδια!* μην τον υπολογίζεις, αγνόησέ τον: «αφού βλέπεις πως είναι παλιοχαρακτήρας, άσ' τον να πάει στα τσακίδια!». Συνών. *άσ' τον να πάει στ' ανάθεμα!* / *άσ' τον να πάει στα κομμάτια!* / *άσ' τον να πάει στην οργή!* / *άσ' τον να πάει στο δαίμονα!* / *άσ' τον να πάει στο διάβολο!* / *άσ' τον να πάει στον κόρακα(!)*·

- *να πας στα τσακίδια!* δε νοιάζομαι, δε με ενδιαφέρει διόλου τι θα κάνεις, τι θα απογίνεις ή πού θα πας. Συνήθως η φρ. δίνεται ως απάντηση αδιαφορίας στην απεγνωσμένη ερώτηση κάποιου *ώρα τι θα κάνω* ή *ώρα τι θα γίνω* (θ' απογίνω) ή *ώρα πού θα πάω*. Πολλές φορές, η φρ. κλείνει με το *να ησυχάσουμε* ή με το *να τελειώνουμε*. Συνών. *να πας στ' ανάθεμα!* / *να πας στα κομμάτια!* / *να πας στο διάβολο!* / *να πας στον αγύριστο!* / *να πας στον εξαποδώ(!)*·

- *πήγε στα τσακίδια*, **α**. έκφραση τέλειας αδιαφορίας στην ερώτηση κάποιου *πού πήγε ο τάδε*. **β**. έφυγε και δεν ξαναγύρισε και, κατ' επέκταση, σκοτώθηκε: «έτρεχε σαν τρελός με τ' αυτοκίνητό του, ώσπου μια μέρα τράκαρε και πήγε στα τσακίδια!». **γ**. έκφραση ανακούφισης για την αναχώρηση από το χώρο μας κάποιου ανεπιθύμητου ή ενοχλητικού προσώπου ύστερα από πολλή ώρα. **δ**. (για μηχανήματα) έπαψε να λειτουργεί, αχρηστεύτηκε: «αγόρασα ένα μεταχειρισμένο αυτοκίνητο σε τιμή ευκαιρίας, αλλά μέσα σε λίγο καιρό πήγε στα τσακίδια». Συνών. *πήγε στ' ανάθεμα* / *πήγε στα κομμάτια* / *πήγε στο διάβολο* / *πήγε στον αγύριστο* / *πήγε στον εξαποδώ*·

- *πού στα τσακίδια είναι!* λέγεται για πρόσωπο ή πράγμα που περιμένουμε για αρκετό χρονικό διάστημα ή που αναζητάμε για επείγουσα ανάγκη, χωρίς να γνωρίζουμε πού βρίσκεται: «πού στα τσακίδια είναι αυτός ο ηλεκτρολόγος, γιατί κινδυνεύουμε να περάσουμε το βράδυ χωρίς φως! || πού στα τσακίδια είναι το στυλό μου και δεν μπορώ να γράψω!». Συνών. *πού στ' ανάθεμα είναι!* / *πού στα κομμάτια είναι!* / *πού στην ευχή είναι!* / *πού στην οργή είναι!* / *πού στο δαίμονα είναι!* / *πού στο διάβολο είναι!* / *πού στο καλό είναι!* / *πού στον κόρακα είναι(!)*·

- *πού στα τσακίδια ήσουν!* λέγεται απειλητικά ή επιτιμητικά σε άτομο που ψάχναμε επίμονα και δεν καταφέραμε να βρούμε τη στιγμή που το χρειαζόμασταν ή που το περιμέναμε για μεγάλο χρονικό διάστημα: «πού στα τσακίδια ήσουν και σε περίμενα τόσο ώρα!». Συνών. *πού στ' ανάθεμα ήσουν!* / *που στα κομμάτια ήσουν!* / *πού στην ευχή ήσουν!* / *πού στην οργή ήσουν!* / *πού στο δαίμονα ήσουν!* / *πού στο διάβολο ήσουν!* / *πού στο καλό ήσουν!* / *πού στον κόρακα ήσουν(!)*·

- *πού στα τσακίδια πήγε!* (για πράγματα) πού εξαφανίστηκε: «πού στα τσακίδια πήγε η τσάντα μου!». Συνών. *πού στ' ανάθεμα πήγε!* / *πού στα κομμάτια πήγε!* / *πού στην ευχή πήγε!* / *πού στην οργή πήγε!* / *πού στο δαίμονα πήγε!* / *πού στο διάβολο πήγε!* / *πού στο καλό πήγε!* / *πού στον κόρακα πήγε(!)*·

- πού στα τσακίδια πήγες! πού εξαφανίστηκες: «πού στα τσακίδια πήγες και χρειάζομαι τη βοήθειά σου!». Συνών. πού στ' ανάθεμα πήγες! / πού στα κομμάτια πήγες! / πού στην ευχή πήγες! / πού στην οργή πήγες! / πού στο δαίμονα πήγες! / πού στο διάβολο πήγες! / πού στο καλό πήγες! / πού στον κόρακα πήγες(!).

- στα τσακίδια! έκφραση δυσφορίας σε ενοχλητικό άτομο να μας αφήσει ήσυχους, να πάψει να μας ενοχλεί, να φύγει, να ξεκουμπιστεί. Συνήθως της φρ. προτάσσεται το βρε άι. Συνών. στ' ανάθεμα! / στα κομμάτια! / στο διάβολο(!)

- τον έστειλα στα τσακίδια, **α.** τον έδιωξα ύστερα από ακατάσχετο υβρεολόγιο, τον διαβολόστειλα: «επειδή κάθε τόσο μου δημιουργούσε προβλήματα στη δουλειά, τον έστειλα στα τσακίδια». **β.** έπαψα να ενδιαφέρομαι για κάποιον, αδιαφορώ τελείως για κάποιον: «αφού δεν άκουγε τις συμβουλές μου, τον έστειλα στα τσακίδια». Συνών. τον έστειλα στ' ανάθεμα / τον έστειλα στο διάβολο.

Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας